

BEDŐ ÁRPÁD

Budai Polgári Casino

1886-ban 214, főként krisztinavárosi polgár megalakította a Budai Polgári Casino-t társasági életük fejlesztése és a közéletben való részvétellel céljából. Részvénytársaságot hoztak létre a Casino épületének megvalósítására. Rövid idő alatt felépítették a Horvát-kert északnyugati sarkával szemben a ma is látható épületet. Kiadván a földszinti helyiségeket, vissza tudták fizetni az alapító részvényesek tőkéjét. Kulturális és közéleti tevékenységéről a Casino évkönyvei számolnak be. A Budai Polgári Casino kétszer is meg lett szüntetve: 1919-ben és 1945-ben. Az első megszüntetést követően hamar helyre állt a tevékenysége, azonban a második megszüntetés igazán sikeres volt: a Budai Polgári Casino majd ötven évig nem működött. 1994 végén néhány budai polgár úgy gondolta, újjá kellene alakítani a hajdan volt kulturális és közéleti egyesületet. Az azóta megszüntetett Halászbástya Éttermet üzemeltető két vállalkozó támogatásával megalakult egy tízfős csapat, hogy szintén 214 taggal, a Halászbástya kupolatermémét székhelyül választva újjászervezze a Budai Polgári Casinót.

A újjáalakítás 1995 áprilisában megtörtént, 214 taggal. A Casino alapszabályát elődeink hagyományaira alapozva a mai egyesületi törvénynek megfelelően hoztuk létre, és a Budapesti Cégbíróság a főpolgármester személyes hozzájárulása alapján be is jegyezte a Budai Polgári Casino kulturális egyesületet. A Budai Polgári Casino azóta hetente egy alkalommal – szerdán – tartja rendszeres összejöveteleit, melyeken több-kevesebb rendszerességgel (eleinte hetente, kéthetente, manapság havonta) kulturális és közéleti témákról kiváló szakértők felké-

résével előadások is elhangzanak. A tíz év alatt tartott mintegy 200 előadás témáját és előadóit felsorolni nem áll módunkban. Kiemeljük évfordulós megemlékezéseinket: Balassi Bálintról, Csokonai Vitéz Mihályról, Mikó Imréről előadóesten, Henry Purcellről hangversennyel egybekötött előadóesten emlékeztünk meg.

A Casino alapszabálya két rendezvény éves gyakoriságú megtartását kötelezően írja elő: minden év áprilisában Széchenyi István halála évfordulójának közelében Széchenyi-emlékestet rendezünk, valamint minden szeptemberben bált rendezünk Buda töröktől való visszafoglalásának az emlékére: Petneházy Bál megnevezéssel. A névvel Petneházy Dávidra emlékezünk, aki a visszavétel idején vitézen harcoló tisztje volt a magyar seregnek. A család egyik tagja Casino-beli tagtársunk, s a család ma élő tagjai közül többen jelen vannak a bálokon.

Buda visszafoglalására emlékezve két alkalommal rendeztünk együtt kiállítást a Hadtörténeti Múzeummal, egyik alkalommal bevonva az Országos Széchényi Könyvtárat is. Sikerült felkutatnunk egy francia családot, melynek egyik őse éppen budai vitézségéért kapott német birodalmi grófi címet. A házaspár és néhány családtagja részt vett az első kiállítás megnyitóján, majd a Mátyás-templomban a tiszteletükre rendezett zenés rekviemen. Később a házaspár részt vett a Casino egyik őszi bálján is, amit a Hadtörténeti Múzeum Tüzertermében rendeztünk. Báljainkat mostanában a Magyar Kultúra Alapítvány Corvin-termében, a Szentháromság téren tartjuk. Egyik bálunkat a Budapesti Helyőrséggel együtt rendeztük, az Országos Széchényi Könyvtárban.

Hallván a Casino újraelődését, kaposvári barátaink felkerekedtek megnézni, hogyan sikerült megszervezni a Budai Polgári Casinót. Elhátározták, ők is megteszik ezt Kaposvárt. Azóta együttműködünk, látogatjuk egymást és volt közös rendezvényünk is. Kapcsolatot tartunk a székelyudvarhelyi Ezüstfenyő baráti társasággal. A távolságnak megfelelő gyakorisággal részt veszünk egymás rendezvényein. A Budai Polgári Casino kis küldöttsége minden évben részt vesz Székelyudvarhelyen a március 15-i ünnepségeken. Mint minden polgári egyesület, a Budai Polgári Casino is folyamatosan küzd néhány jellegzetes problémával. Legfőbb gondunk, hogy nincs saját tulajdonú vagy saját rendelkezésű színhelyünk. A Halászbástya Étterem bezárt. Átmenetileg két helyen is voltunk szerdánként: az MDNP Iskola utcai színházának

nagytermében, majd az Országos Széchényi Könyvtár nyolcadik emeleti klubjában tudtunk összegyűlni és előadásokat tartani. Jelenleg a Vízivárosban, a Hunyadi János út 8. alatt tudunk helyiséget bérelni a Budavári Önkormányzattól.

A Casino életét természetesen befolyásolja a polgárság és általában a társadalom állapota. Azt tapasztaljuk, hogy a Budai Polgári Casino társasági élete csak tagjaink egy része életének vált állandó elemévé. A tagság kezdeti lelkesedése sem maradt állandó. Legsikeresebb rendezvényünk a Petneházy Bál, ezt követi a Széchényi-est. A rendszeres szerda esti összejövetelekre a tagságnak csak – úgymond – a magja jár el. Az előadásokra valamivel többen.

A Budai Polgári Casino rendezvényei nyilvánosak. Több-kevesebb sikerrel meg tudjuk hirdetni rendezvényeinket a helyi médiában. Kivételesen az őszi bál: a bálra csak a Casino tagjai, baráti köre és a tagok meghívottjai vehetnek meghívót.

Céljaink között változatlanul szerepel a Casino valódi otthonának a megteremtése, a tagság társasági, közéleti és kulturális életének felpezdítése.